

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.

Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Szerelem-e vagy elvetemültség?

Írta: Hegedűs Gyula csendőrhadnagy.

Lapunk f. évi 12. számában közzétett I. pályázat nyertese.

Egyik vasárnap délután a muraszterdahelyi csendőrlaktanya legénységi szobájában az asztal mellett ül Kalmár Béla és Polgár József csendőr, pipázgatva és beszélgetve, míg az egyik ablak melletti széken egy tisztas, szürke ruhába öltözött deressedő, kurtúra nyírott haju és hegyesre pödört szürke bajuszu úri ember olvasgatja a Csendőrségi Lapokat.

Ügylátszik már átolvasta, mert összehajta az ablak párkányára tette s kitekintve az ablakon látszólag az alkonyatot nézi, valójában azonban a beszélgető csendőrökre figyelt; mert hirtelen azok felé fordulva, hasonló kora embertől szokatlan élenkséggel szakítja meg a csendőrök beszélgetését.

— Nincs igaza, kedves Kalmár barátom! — szólt. — Belátom, hogy a földmivelés, értven a parasztot egyszerű szántás-vetését, oly foglalkozás, mely a legkevésbé intelligentiát követeli, de azért azt sem kell és nem szabad becsülni, mert a mellett, hogy nemes foglalkozás, nekünk még ezen kívül a földmivelésen, gabonatermelésen s ezzel kapcsolatban az állattenyésztésen nyugszik ügyszólván az egész államháztartásunk. Földmivelő, állattenyésztő állam vagyunk ezer év óta. Ez biztosította fennmaradásunkat a mai napig; ha tehát ennek köszönhetjük jólétünket, illik, hogy lársadal-munkánk azt a réteget, mely ezzel foglalkozik, meg is becsüljük. Tudom, hogy ön polgári foglalkozására kereskedő. Elismerem, hogy egy jó kereskedőnek műveltenek, ügyesnek, élelmesnek és leleményesnek kell lenni. Abban is igazat adok önnek, hogy ismeretei tágabbak lévén, magát a szolgálat terén hamarabb s jobban megtalálja, mint Polgár csendőr, a ki földmiveléssel foglalkozott polgári életében; de mondom, hogy valamiként önnek, mint kereskedőnek szakmáival kell birnia, hogy azon pályán sikeresen működjék, ép úgy a földmivelés sem abból áll, hogy megfogjuk az eke szarvát, vagy kasza nyelét. Annak is sok eszinja-binja van. Számos évi tapasztalat, tanulás kell hozzá még egy földmives is saját szakállára foghat az önálló gazdálkodáshoz, hogy fáradságát siker koronázza.

Egyébként látom, hogy önök azon versengenek, hogy a szolgálat érdekében polgári életükben szerzett ismereteket, melyik tudja jobban érvényesíteni. Erre azt mondom, hogy ez mindig az előfordult esettől függ; de bizonyos, hogy Polgár csendőr szakismeretei, tehát a földmivelés alkalmával szerzett ismeretei között is vannak olyanok, melyek a szolgálatra adott esetben nagyon becsesek lehetnek. Ez állításom bebizonyítására — megjegyezve, hogy míg be nem soroztatam magam is földmiveléssel foglalkoztam, ha nem unjék ballgatni, elmondom a következő esetet.

A két csendőr szeme felvillant, s míg az öreg elővette dohányzacskóját és pipáját megtöve rágyújtott, székeiket ahhoz közelebb húzva, feszült érdeklődéssel várták, hogy megszólaljon. De hogya ne várták volna, hogy beszéljen az öreg Németh bácsijok, az öreg nyugalmazott csendőrmester, hisz 30 évig tartó szolgálataiban az élményeknek oly tárházát gyűjtötte össze, hogy bár minden vasárnap elbeszél egy-kettőt, de sohasem ismételi, s mindegyikben van valami olyan, a miből okulást és tanulást lehet meríteni.

Végre bodor füste kerekedik a pipából s mikor az öreg néhány erős szippantást tett, a füstgomolyaggal együtt megeredt száján a szó:

— Zala megye bájos dombvidékén Csáktornyan szolgáltam az 1890-es évek végén, midőn egy júniusi nap reggelén öt óra körüli időben épen fegyverzetem s szerelvényem tisztogatását voltam megkezdendő, minthogy előtte való este vonultam be szolgálatból, mikor is nagy jaggatással, csaknem úgy esik be egy tótszentmártoni paraszasszony az ajtón.

— Jaj, drága őrmester uram, végem van. Nincs többé az én galambom, aranyos uram, az én istapolóm.

Mindzeket s még Isten tudja mit hadart össze el-elcsukló hangon, nagy könnyhullatások között a fájdalomtól roskadozva az alig 30–32 évesnek látszó, életerőtől duzzadó, barna horvát menyecske.

Látván, hogy valami fontos eset történt, de azt is, hogy ily lelkiállapot közepette a nőtől nem tudom meg tulajdonképeni panaszát, leültettem s egy pohár friss vízzel kínáltam meg.

— Köszönöm a szíves jóindulatát, már a szívem majd leszakadt, annyira futottam, de hála Istennek csak hogy már itt vagyok.

— Segítsenek rajtam, keressék elő a ki tette. Akasszák fel, vagy adják a kezembe, hogy a tulajdon két kezemmel fojtsam meg vagy a körmeimmel tépiem ki a szemét! — jajveszékelt ismét.

— Jó asszony, azt sem tudom miről van szó, csillapodjék s adja elő nyugodtan, hogy mi történt — csillapítottam.

— Hát még nem mondtam? De ne csodálkozzék rajta, kedves őrmester úr, mert az eset oly rettenetes, hogy azt sem tudom, hol a fejem. Ha megőrültem volna, még azt sem lehetne csodálni.

Sok csillapítás után, de még mindig siránkozva elkezdett beszélni:

— A hegyen levő szőlőnk alján van egy kis rétünk. Tegnap, már minthogy szerdán délután a megboldogult emberem: jaj-jaj, hogy a holló vágja ki a szemét a gazemberének, a ki tette, gyehenna tüze égése a lelket! Hát mondom az emberem fél kenyeret meg egy darab szalonnát a tarisznyájába tett s kaszázt fogott, hogy azt a kis füvet már mint tegnap és ma lekasálja. Azt is mondtá, hogy addig nem jön haza, míg el nem végzi s künn hál a pinczében. Ma reggel, hogy a szénát forgassam utánna mentem. Már messziről lestem, néztem, hogy észre vesz-e. Előre örültem, hogy majd meglepem, mert nem volt szó arról, hogy utánna megyek. Megyek, nézem, de csak nem látom. No talán elfáradt vagy sokaig dolgozott az este s most megszerzi egy kicsit az álmát mondok s avval csak tartok a pince felé. Hát a pinczétől vagy 20 lépés távolságban látom, hogy a fűben fekszik. Ráküldök: Hé apjuk, nem szégyelli kend magát, már a nap mindjárt feljön s kend még lustalkodik. Lássa én már egy órát gyalogolok. Az apjukom azonban annyit sem szólt, mint ez a szék, melyen ülök. Ej, mondok, nagyon elaludt, no majd felrázom. Hát a mint hozzá érek — Uram bocsá! — majd hanyatt vágódtam. Ott fekszik az én drágám, az én egyetlen jó emberem vérében, mellette meg a kasza, az ő kaszája véresen. Odamentem hozzá költögettem, gügyöréstem, de már nem szólt, nem volt már benne lélek.

Meghalt, a nélkül, hogy csak tőlem el is bucsuzott volna, hogy csak lefoghattam volna a szemét. Óh jaj, miért is nem én haltam meg! Ki lesz már most az én istápolóm, ki keres nekem kenyeret! Hanem azt mondom, őrmester úr, hogy nekem kézre adják a ki ezt tette, mert ha nem...

— A többi már nem hallottam, csak azt mondtam, hogy várjon s öt perecz múlva egyik csendőrrömmel felszerelve a panaszos nővel együtt a laktanyából kilódtam. Mire a járásbíró lakásához értünk, — ki egyzersmind a vizsgálóbíró szerepét is betöltötte, — s azt felzörgettem, az özvegy elbeszélése folytán közölhettem, hogy a tótszentmártoni szőlők közt Podoczanecz Istvánt az éj folyamán meggyilkolták s kértém a bizottság kiszállását. Magam pedig járőrattammal s a megtört özvegyvel az erdős dombokon át a rövidebb utat választva a helyszíne felé siettem.

Még most is emlékszem, hogy gyönyörű tavaszi reggel volt.

Az erdő lombjain a harmat millió cseppje, mind-

megannyi gyémánt ragyogott. Egyik fán egy pár vadgalamb turbékol, a távolabbi cserjésből a fülemile csattogása hallszott. Máskor gyönyöröködni szoktam a természet szépségében, mondanom sem kell, hogy a jelen esetben csaknem hidegen hagzott. Émésztet a vágy, hogy minél hamarabb a helyszínén legyek s lássam a történetek színterét. Jó egy órai gyalogolás után megpillantottuk a kunyhót.

Az utolsó pár száz lépést csaknem futva tettük meg. A mint a pince mellett elkanyarodtunk, mintha csak gyökeret vertek volna a lábaim; megdöbbenve állottam meg, mert neha feleségizott képzeletemben a hullát utközben számtalanszor magam előtt láttam is, de a kép, mely elem tárult, mindezeket borzalmasságban felülmulat. A buja, csaknem térdig érő fűben vágott rend félbe volt hagyva, s egy jó ötvenes, erőteljes férfi hullája hanyatt fekvé, egyik lába aláfordulva, míg a másik mereven ki volt nyújtva. Ajkai félig nyitva voltak, mintha egy kiáltás lett volna ráfagyva. Megőrege sedett szemei mereven az égre szegezve. Körös-körül a még lábon lévő, de a lekaszált fűt is vérrel fecskendezve, kissé hátrább jobbra egy véres kasza feküdt.

Ezek még nem keltek volna bennem borzadályt, mert hiszen láttam vért is, hullát is eleget, hanem az a seb, mely a hullának jobb vállától a mellkasán keresztül buzódtott s mely az összes csonttrészeket átszelve feltárta az egész mellüreget, valami zsbibasztóan hatott idegzetemre.

Felocsúdva ezen lidércnyomásszerű zsbibadságomból, azonnal hozzáfogtam a helyszíni szemle megtartásához, de a fentebb elmondottakon kívül sem a hullán, sem körülötte nem találtam semmit, mi figyelmemet felkeltötte volna. Benéztem a pinczébe is, de ott sem találtam lényeges dolgot. A kabátja és tarisznyája egy szegre akasztva lógott. A magával hozott kenyérből és szalonnából csak annyi hiányzott, mint a mennyit egy egészséges, erősebb munkával foglalkozó ember elfogyasztani szokott. Így tehát rablásról szó sem lehetett.

— Nem is ott kellett volna keresni a tettest — szól közbe Kálmán csendő, — mert bizonyosan valamely szomszédjával összeveszett s az gyilkolta meg.

— Igen, de a saját kaszájával volt meggyilkolva — válaszolja az öreg Németh, nyugalmazott őrmester.

— Hiszen én épen a mellett bizonyít, a mit én mondok. A támadó bizonyára erősebb volt, kicsavarta a kaszát a kezéből s úgy sujtott rá, — érvel Kálmár csendő.

— Ha már Kálmár öcsém véleményét nyilvánított, hát mondjon maga is valamit, kedves Polgár öcsém.

— Én nem mondok — válaszolt Polgár, — mert fogós kérdésnek látszik s bizony először szeretném az ily esetekben a helyszínét, de meg az egész környéket is alaposan szemügyre venni, hogy csak valamely irányban is feltevést támasztanék a dolog lényegére.

— Nagyon helyesen, 'édes öcsém. Én is ezt tettem. A velem volt csendőrnek meghagytam, hogy maradjon a hullánál s igyekezzék a jajveszékélő s még folyton

átkozódó özvegyet attól távol tartani, én pedig, mert a bizottság úgy is csak egy óra mulva érkezhett meg, egy kis körutra indultam.

— A pincze a hegy alsó barmadán feküdt, közte és a hegy felső része között egy út vezetett. Ezen túl volt a tulajdonképeni szőlő, míg a hegy lába felé a kaszáló terült el mintegy 100 lépés szélességben s 350 lépés hosszúságban. A rétnek már mintegy fele le volt kaszálva. Először is ezt vettem szemügyre. A hullát jobbra a három rendtől kezdve a lekaszált fű sötétebb színű volt s a rendek sokkal alacsonyabbak voltak, a mi nyilvánvalóan azt bizonyította, hogy előtte való nap volt lekaszálva, s a nap megsvén megfogygyadt s így jobban összeesett, a rendek tehát laposabbak lettek. Ezek között lefelé ballagva, a fű tarlóját, a kaszálás módját, tehát a végzett munka minőségét vettem szemügyre. Mondhatom kifogástalan munkát találtam. A fű oly egyenletesen volt vágva, mint mikor a borbély a nullás géppel nyír meg valakit. Látszott, hogy a ki végezte, biggadt, megállapodott ember s nem másnak, hanem magának dolgozott. Majd átmentem a frisebb rendek közé s ott folytattam tovább vizsgálódásomat. Alig akartam binni szememnek, mert itt már nem egy, hanem két ember keze munkáját láttam. Az egyik rend az előbbi napi munkás keze nyomát viselte magán, míg a másik a mennyiben a tarló kissé magasabb volt, de meg a kaszavágás nyomai is szélesebbek voltak, határozottan arra mutattak, hogy még egy embernek kellett ott dolgozni.

— A völgybe érve visszafordultam a lépésről-lépésre erősebb lett fentebb mondott meggyőződéseim. Képzelemben tetet őlött a két alak. Láttam a mint a meggyilkolt előre hajolva gondosan ereszté minél mélyebben kaszálját a fűbe, hogy csak egy milliméternyit se hagyjon a földben, míg a másik utána kevésbé lelkiismeretesen halad. De nini, mi ez? A hátulso most már nemcsak, hogy nem dolgozik elég tisztességesen, hanem csaknem tényérnyi tarlót hagy. Szerencséje, hogy az öreg elől nagyon el van mélyedve munkájában, mert máskülönben alighanem fizetés nélkül bocsátaná el. Most meg úgy látszik visszamaradt, de igyekszik utóérni, mert nem a kaszások által szokott csapást tapodja lábaival, hanem nagyokat lép, kaszálját csak imitt-amott vágja a fűbe, de a hol bevágja, ott nemcsak a fű, hanem a talaj is sebet kap. A kasza tehát nem vízszintes irányban beretvaszerűen süppedt a fűbe, hanem magasról rézsutos irányban csapott le. Végre ez is elmarad, csak néhány ugrásra valló nyom mutatja, hogy a kaszás a meggyilkolt háta mögé került. Áll gyilkos! . . . Arra ocsudtam fel, hogy a hulla mellett állók s a velem volt csendő halálsápadtan néz rám, fegyveremet pedig két kézben fogva tartom magam előtt.

— Mi lelte, hogy oly különösen néz rám, kérdem a csendőrtől?

— Semmi, semmi, de őrmester úr talán . . .

— Nem tudta mit mondjon, míg végre biztatásomra elmondta, hogy fegyveremmel úgy tettem, mintha kaszálni akarnék, meg hogy «gyilkos»t kiáltottam. Megvallom, egy kissé elrestereltem magamat. Zavaromból azonban csakhamar kimenteti a bizottság megérkezése, melynek tagjait midőn a hullához vezettetem, az orvos megállapította, hogy a halál megérkezésük előtt 4—5 órával állott be.

— Hogy a hullával ezután mi történt, az mellékes, az azonban a tárgyhoz tartozik, hogy a járásbíró távozása előtt hozzám fordulva azt mondotta, hogy ismert ügyességemtől elvárja, hogy eme rejtélyes esetet ki fogom deríteni.

— Nem rajtam mulik, járásbíró úr, ha kiderítetlenül marad, — mondtam s azután barátságosan elbucszunk egymástól.

— Ezek után áttettem a nyomozás színterét Tótszentmártonba, hol a meggyilkolt lakott. Ott akartam keresni a tettest, nem a meggyilkolt ellenségei, hanem ellenkezőleg barátai között.

— Ej-ej, Kalmár öcsém, miért csóválja a fejét? Még most is megmarad előbbi feltevése mellett? Ha olyan hitetlen, hát kifejtsem, hogy hounan meritettem eme feltevésemet, vagy mondjuk inkább következtetésemet.

— A mint már mondtam a réten két kaszás keze munkáját láttam. A második kaszás, a végzett munkából itélve csak rövid ideig, $\frac{1}{2}$ óráig dolgozott a meggyilkolttal. Az orvos azt mondotta, hogy a halál csak 4—5 órával előbb állhatott be, mint ő a hullát megvizsgálta. A halál egyetlen kaszavágás eredménye volt.

Mindezeket összevetve, arra a következtetésre jutottam, hogy a tettes az éj folyamán érkezett a helyszínére. A gazdát a pinczében felköltötte s azzal együtt fogott a munkához. Az özvegy azt állította, hogy férje egyedül ment ki s nem is volt szó arról, hogy munkát fogad. Most egy teljesen idegen ember hogy megyen oda éjnek idején magát munkába ajánlani s vajjon a meggyilkolt beeresztette volna-e azt a pinczébe s végül munkába állott volna-e azzal? Mindezeket kizártnak tartottam. De megdől az ön feltevése is, t. i. hogy valamely haragosa tette volna el láb alól, mert ha az ezen szándékkal kereste volna fel s tegyük fel, hogy ismerte volna a helyi viszonyokat s tudta volna, hogy a meggyilkolt künn is hál, miért nem hajtotta végre a tettet a pinczébe alvó emberen? Hiszen könnyebben végezhetett volna vele. Tehát a mint mondom én a fentieket összegezve barátai között akartam a tettest keresni.

— A községbe beérkezve a községházhoz mentünk s a jegyzőtől meg a bírótól a meggyilkolt család és vagyonai viszonyai után kérdezősködtem. Megtudtam, hogy háza, néhány hold földje, a már ismert szőlője és rétje van. Vagyna kitett mintegy 20,000 koronát. Józan életű, takarékos, gyermektelen ember volt.

— Mintegy 10 év előtt másodszor nősült, elvevén a nálánál 20 évvel fiatalabb, teljesen árva és vagyonatlan most hátrahagyott özvegyét, kire házasság kötése alkal-

mával fele vagyonát ráiratta. Közeli rokona sem neki, sem feleségének nem volt. Kérdezősködtem még a plébánostól is, tanítótól is, de azoktól is úgy a meggyilkoltról, mint feleségéről csak jót hallottam. Úgy a férj, mint a feleség tisztességes családi életet élt, mely nem multa felül, de nem is süllyedt alá a falusi polgárok átlagos családi életének. Végre a szomszédokat hallgattam meg, kiket különösen arra vonatkozólag kérdeztem ki, hogy kik szoktak a meggyilkolt házánál gyakran megfordulni. Ezek megneveztek néhány oly férfit és nőt, a kik a termények betakarításánál szoktak segédkezni.

— Bizony míg ezeket elvégeztem ránk esteledett, miért is nyugalomra térünk. Álom azonban egész éjtel nem jött szememre. Egyik oldalamról a másikra fordultam s alig vártam, hogy ujra munkához láthassak. Az áldozat temetése délelőtt 10 órára volt kitűzve. Ott akartam lenni.

(Vége köv.)

Vasuti csendőrség.

Irta: Soltész Imre csendőrfőhadnagy.

A tolvajok bátran mondhatják, hogy a vasut azon útvonál, a melyen biztonságban lehetnek a rend őreitől.

Igazuk is van, mert védelemben részesítjük a városokat, falvakat, pusztákat, ha szükséges a postakocsit is csupán a vasuton szállított személyek és javak azok, melyek tisztán a vasuti személyzet védelmére vannak szorulva.

A vasuti ügyeleti szolgálat szervezésével gondoltak arra is, hogy a fontosabb vasuti állomásokon ügyeleti közvegeket állítanak fel, ez azonban hasztalan kísérletnek bizonyult s nem sokára legtöbb helyen be is szüntették. Míg vezetők szigorúan ragaszkodtak ahhoz, hogy a csendőr csupán teljes felszereléssel, tehát tárkabélyval teljesítsen szolgálatot, nem is mertek arra gondolni, hogy a csendőr felügyelet czéljából szuronyos tárkabélyval valamiképen a vonaton is elhelyezhető. Ezen feltevést lehetetlenné tette azon körülmény is, hogy korábban a vasuti kocsikba csak két oldalt lehetett beszállani, s így mozgó vonaton az egyik kocsiból a másikba való átjárás csak az e téren már gyakorlott vasuti személyzet részéről volt lehetséges. Most azonban, hogy a kényelmes, hosszában is átjárható kocsik vannak forgalomban, mi sem áll útjában annak, hogy a rendőri közeg magán a vonaton tartózkodjék, s a mozgó vonaton is őrködjék az utazó közönség biztonságára.

A kivándorlók ellenőrzése már is vonaton történt, oldalfegyverrel és forgópisztollyal felfegyverezett csendőrök által.

Ily módon vélem én megoldhatónak a vasuti rendészet kérdését is, mert nem csak a kivándorlók feltartóztatására van szükségünk, hanem ottalmat igényel az utazó közönség is úgy a személye, mint a vagyona biztonságára nézve.

Elég gyakran olvashatjuk az újságból, hogy a vonaton megöltek és kiraboltak egy utast s az áldozatot egyik fülkében találták holtan, a tettesnek pedig se bűre, se hamva. Másutt meg pistákat fosztották ki a vásárról hazautazó jámbor marhakereskedők duzzadó erszényeit. Emitt egy vidéki alak ijedten kap mellényzsebéhez, keresve a biztosabb kezekbe került óráját, amott meg egy nászutazó hölgy siránkozik, kétségbeesve ujdonsült férjének egyik állomáson hozományával együtt történt eltűnésén. Hát a vasuti podgyászok, hányszor érkeznek megdézsmálva rendeltetési helyükre.

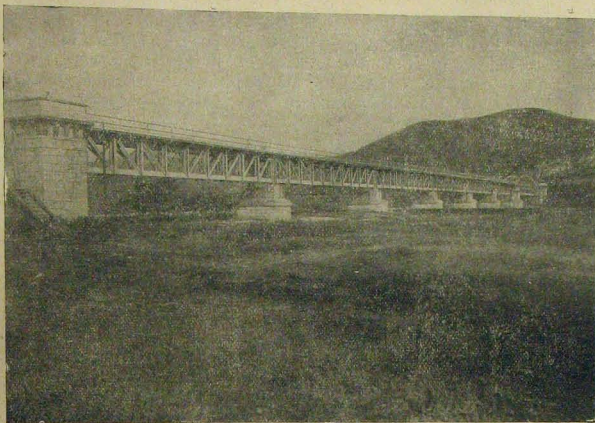
S mi mindezt látjuk, halljuk és türjük, s tehetetlenül állunk az eseményekkel szemben.

Pedig sokat tehetnénk! Mert valamint lehet a mozgó vonaton a kivándorlók ellenőrzini, ép úgy lehet a közbiztonságot is fenntartani. Talán ott van a hiba, hogy kevés a csendőr? Az nagy hiba minden esetre, de nem ok arra, hogy ezen kérdést figyelmen kívül hagyjuk.

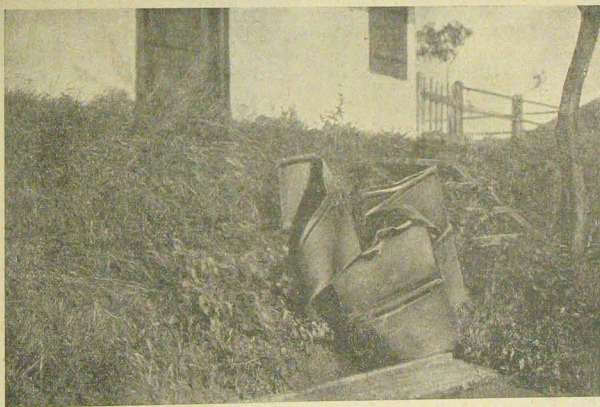
Mert tegyük fel, hogy főbb vonalainkon naponként átlag 1000 vonat közlekedik, ezek felügyeletére 1000 csendőr kellene, de talán elég volna ennél kevesebb is, mert egy és ugyanazon csendőr ellenőrizhet több vonatot is, épen úgy, mint az ellenőrző kalauz, s preventív szolgálatnak kevesebb csendőr működése is elég volna. Tesszem fel Pestről indul egy vonat Párkányána felé, ezen utazik egy csendőr, ki átjárva a kocsikat, s látva, hogy kivált nappal, jelenlétére ott nincsen szükség, Vácra száll, s egy oly vonatra ül fel, melylyel nem utazik csendőr, de mely a kalauz bemondása szerint felügyeletre szorul, s azzal esetleg visszautazik Pestre. Ily eljárással azt hiszem, 500—600 csendőr is elláthatná a vasuti rendészetet.

Azt hiszem, hogy inkább ott a hiba, hogy a külföldi államoknak nem jutott még eszükbe ezen kérdéssel foglalkozni, pedig rájuk férne, mert épen a külföld az, hol a vasuton a leghajmeresztőbb dolgok fordulnak elő. Hiszen az amerikai Pacifik vasuton egész rablóbandák rendeznek fosztogatásokat; feltartóztatják a vonatot, s egész kedélyesen veszik át a megrémült utasok erszényeit. Ha a leleményes jankee felvetette volna a vasuti rendőrség kérdését, valószínűleg e téren mi sem maradtunk hátra. Nem egy vasuti kalauz kiált fel a vonat ellen intézett merénylet alkalmával, hogy miért nem adnak neki is valami fegyvert a jegyliukasztó mellé, ha már az ő vállaira nehezedik az utasok védelme. Ott olvassuk a vészfék alatt, hogy az csak akkor húzható meg, ha az utasok személye, vagy a vonat biztonsága veszélyben forog. Hát ez mind szép dolog, de ha megtámadtatásunk esetén meghúzzuk a vészféket s megáll a vonat, mit érünk vele, legfeljebb azt, hogy a merénylet nyaktörés nélkül leszálhat a vonatról, s az utazó közönség üldözheti, kergetheti ha meri, árkon-bokron keresztül.

Lássuk már most, vajjon fenntartható-e az utazó közönség biztonsága a jelenlegi rendszer mellett?

A vasuti hid Branyicska felől, a mely részen a robbanás történt

A robbanás által felszakított hídő lemez.

Dinamit-merénylet a branyicskai vasuti hid ellen.

Tegyük fel, hogy az egyik vonaton éjjel egy rabló megöl egy alvó utast, s valamelyik állomáson leszáll a vonatról s odébb áll.

Mi történik ekkor? Midőn a kalauz felfedezi az esetet, bejelenti azt a legközelebbi állomásfőnöknek. A kocsi a vonatról kiesztőlják, s a hullával együtt ott hagyják. Az állomásfőnök értesíti az illetékes hatóságot, mely az éjjeli időre való tekintettel csak másnap vizsgálja meg az esetet.

Hullabonczolás után a felfedezést tevő kalauz lenne kihallgandó, de az már valahol az ország ellenkező végén utazik. Napok is elmúlnak, míg a felfedezést tevő kalauz az esetre nézve részletesebben kihallgatható, s előadásából némi támpontot lelve valamelyes irányban megindul a nyomozás. Végzetül aztán mégis csak a csendőrség kezébe kerül a nyomozás.

A csendő-járőr megint csak a kalauz kikérdezésén kezd a dolgot, mert egyeb tanuról alig lehet szó, mivel ki tudja azt, hogy az esetnél ki volt meg jelen, s a szerte kiszállott utazó közönség jelenleg hol tartózkodik, s ki tudná őket névleg is megnevezni. Azután kutat tovább a járőr, hogy útközben ki, hol szállott le, a kiinduló pontokon kérdezősködik, hogy jelzett napon ki, hová váltott jegyet, s a leszálló helyeken, hogy ki minden szállott le s egyik-másik gyanussab alak merre vette utját. Egyesek nyomnülőzőesakor felkeresi a járőr az éjjeli szállóhelyeket, megnézi a vendékönyveket, hátha ráakad a gyanúsított koczkás kabátu ur nevére. De ha rá is akad, ki tudja igaz-e a bejegyzett név, s helyes-e a megjelölt útírány. Itt aztán megáll a nyomozás, s az eset bevándorol a nyomozati ügyiratok közé.

Itt-ott akkor jár sikerrel a hajsza, ha a lopott, vagy rablott holmit eladások valahol felismerik, de ha készpénz volt a zsákmány, akkor ez az eset is ki van zárva.

A 90-es években egész szakasz csendőri állomáspon-tosítva a vágólgyi kaszafosztogatók elfogása végett. Uher és Mandák szeredi tolvajok voltak az üldözöttek. Bekerítették a Vág mentén elterülő erdőket, s elállották a Vágon áthúzódtó hidakat, de azért a lopások és betörések csak nem szüntek meg. Lakk, frakk, klakkosan vidáman füstölt a két akasztófavirág valamelyik vágólgyi vasut I. osztályu fülkéjében, s két kézzel szórták a kalauzoknak a borralalokat. Így röhögtek ki a határban üldözésekre összegyűlt csendőreinket. Mert mire a mieink Maniga vidékét járták, ők Póstyén körül működtek zavartalanul. Midőn néhány hónap múlva tolvajlásukon rajtavesztettek a telhetetlen gonosz-tevők, s elfogva bekísértettek Pozsonyba, az egyik kalauz meg is jegyezte, hogy hányszor utazott ő ezen »urakkal« a Vágólgyén, s hányszor vettek ezek magúkkal felt batyukat, de hát ő nem vonhatta őket kérdőre, mert elvégre nem ez a mestersége, hanem a jegylukasztás. Pedig, úgymond, ha csak egy csendőri is lett volna a vonaton, mindkettőt elcsiphette volna. Nem is említem, hogy bány család, sikkasztó utazik a vonaton,

s száll le valamelyik kis állomáson a végcél előtt, hol üldözői hasztalan várják.

A multkor viszont egy vasutas két pipistát mutatott nekem. Ezek állítólag naponkint felrándulnak Pestről s szedik el a nyaralni utazók pénzét. Midőn észrevet-tek, az egyik egészen szemtelenül meg is kérdezett, hogy Pestig utazom-e, s tényleg, míg a vonaton voltam, nem nyultak a »bibliához«, de azért egyengették az utat két jóképű erdelyi utasnál, és szent meggyőződés, hogy mihelyt kiszállottam, megkezdődött a »hazai csendes«. Ez üzelmek fölött csak a jó isten mond ítéletet. Sajnos azonban, hogy a vasuti személyzet felügyeletére bízott javak sem érkeznek mindig ép tartalommal rendeltetési helyükre.

Egyik vonalon pl. maga a vasutas volt a tolvaj, ki a podgyászból kiszedett holmit a vasuti kocsi ablakából ki szokta utast dobni egyik vasuti őr büntetésának, az meg értékesítette azt a kellő helyen. Hogy mekkora mennyiségű holmit loptak ezek össze, az kitűnik abból is, hogy a vasuti őr házában feltalált holmi szer-kék száma ment; a leleplezés csak az egyik orgazda árulásáért volt köszönhető.

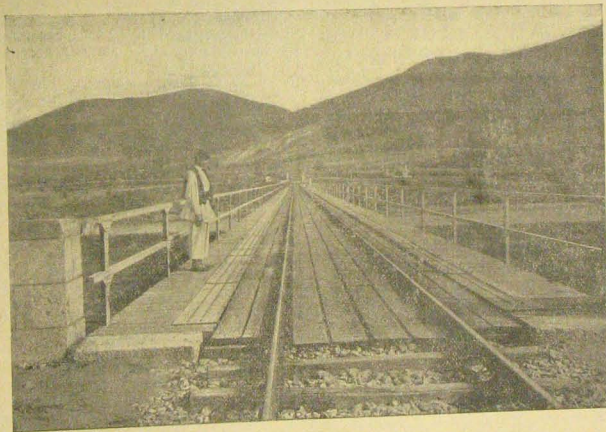
Ha a szegény utas panaszkodik megdézsmált podgyásza miatt, jegyzőkönyvet vesznek fel az esetről, felelősségre vonják a podgyáskocsin jelen volt vasutast, ki egyszerűen azzal védekezik, hogy kérdés, vajjon meg volt-e a lopott tárgy a podgyászbán a feladásakor, mert hiszen a tartalom bemandva nem lett, s így ő nem is felelős érte, mert így akár ki mondhatná, hogy ez, vagy az volt a podgyászában, s rajta követelné. Még könnyebb a védekezés, ha külföldről jött a szállítmány, akkor egyszerűen a német sógorra fogják a dolgot s annak meggyanúsítása könnyebb is, mert Ausztriában csak egy vasutas van a podgyáskocsiban, míg nálunk kettő. Ha a vasut előnyomozata eredményre nem vezet, átteszik az ügyet (rendesen két hónap múlva) a csendőrséghez.

Olykor sikerül az esetet kinyomozni, de hány esetben hiába való az erőlködés. A mult éven egy 3000 koronás vasuti ékszerlopás tettesét, egy vasuti éjjeli őrt, Morvaországban akkor csípték el, a mikor az egyik lopott gyémántgyűrűt akarta értékesíteni. De ez is csak az ékszerész törvénytiszteletének volt köszönhető, ki a lopott ékszer vételére nem akart belelenni; de hány esetben örül az orgazda a jó vásárnak, s hallgat a vétel felől.

Láthatjuk tehát, hogy a vasuton elkövetett bűncselekmények megakadályozása vagy kinyomozása a jelenlegi rendszer mellett úgyszólván lehetetlen, miért is e czélból vasuti csendőrséget kellene szervezni, mely állandóan ott volna a vonaton, s állandóan portyázná a vasuti kocsiakat. Az ilyen csendőrenek jogában állana időnként a kalauz közbenjöttével a zárt fülkéket is átkutanni, mert éppen ezek azok, hol a legrémesebb merényletek történnek. Ha egy-egy utas ily fülkében is is riadna álmából, megnyugodva dőlné vissza fekhelyére,

A robbanás hatása a hídon.

A híd kijavított állapotban.

Dinamit-merénylet a branyicskai vasuti híd ellen.

ha betörő vagy rabló arca helyett a közbiztonság éber órének tekintetével találkozunk.

Az esetleg elfogott egyén átadása sem járna nehézséggel. A csendőr a legközelebbi vasuti állomásra táviratilag megkeresné valamelyik utasos őrsőt, hogy egy fogoly átvétele végett rendeljen ki járórt az állomásra. Itt az átadás rövid tényvázlattal történne, míg a részletes jelentése a vonaton jelen volt összes tanuk kikerdezése után szerkesztnék meg és küldetnék el az illetékes hatósághoz. Ezen eljárással biztosítva lenne a bizonyítás, a mi jelenlegi rendszerünk mellett, a tanuk ismeretlensége miatt épen a legnehezebb. Ha a gonoszító a vonatról szökni merészkednék, könnyebben üldözhetné őt a vonaton jelenlévő csendőr, mint az utazó közönség, mely nem mindig mer ily kétes kimenetelű vállalkozásokba bocsátkozni, de melynek ez nem hivatása és nem is kötelessége.

A csálók és sikkasztók se menekülhetnének oly sikeresen, mert teszem fel Pestről valamelyik vonattal szokik egy sikkasztó Bécs felé s a hatóság táviratilag tudatja erről a vonaton utazó csendőrt, ez a sikkasztót még a vonaton elfoghatja s így nem fordulhat elő azon eset, hogy a sikkasztót a csendőrök Bécsben várják, az pedig egy előbbi állomáson száll már ki s onnan gyalog vagy kocsin megy Bécsbe.

A vasuti kalauzok hivatásuknál fogva már elég személyismerettel bírnak ahhoz, hogy közbiztonsági szempontból utbaigazitással lássák el a velük utazó csendőrt. Ismerik ők a sipistákat, a kivándorlókat, a zsebmetszőket, sőt még a vidéki utasok legnagyobb részét is.

Nem is képezlek olyan ténykedést, a miben a vasuton örködő csendőr a kalauzok támogatásával sikerrel el nem járhatna. Az állandó kapcsolással bíró vonatoknál a kocsikban még villamos csengők is felállíthatók volna, az ezek veszély esetén még jobban megfelelének a célnak, mint a vészfék, mely birtelen megállást idézve elő, könnyen a kocsi megroggyadását vagy kislökését okozhatja. Az ilyen villamos csengővel adott jelre fülkéjéből bármikor elősíthetne a csendőr s a jelzőtáblán kiíró szám pontosan jelezhetné, hogy melyik számú fülkéből adatott a vészjel.

A vasuti podgyások megdézsmálása ellen vasuti csendőrség szervezése nélkül is lehetne védekezni, ha elrendeltetnék, hogy a vasuton szállítandó összes podgyásokat a felvételtől ólomplombbal zárják le. Az így leplombált podgyásokat a vasuton nem mernék felbontani, mert az ilyenek felbontása esetén a hiányzó tartalomért a vasuti személyzet tétetnék felelősé.

Az eszme felvetésével alkalmat nyújtottam testületünk minden tagjának ezen kérdéshez érdemlegesen hozzászólni s hiszem, hogy ha az eszme az intézőkörök helyesléseével találkozik, a vasuti rendészet kérdése az utazó közönség nagy megnyugvására mielőbb rendezve is lesz.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A kopás és a porszemek.

Az alkotással karöltve jár a pusztulás: ez igazságról mindjárt meggyőződünk, ha figyelmünket kiterjesztjük a kopás termékeire, a láthatatlan porszemekre.

Ismeretes, hogy minden vert pénz időjárta elvészít a súlyából, megkopik. A mi ezüst koronásaink a tanui, hogy akárhányzszor vékony, piszkos, sárgás-fehéres lemezzé kopnak, a melyen se körirat, se kép fel nem ismerhető többé. Újabb időben az aranyérint időről-időre megmérk, a nem teljes súlyúakat a forgalomból kivonják és beolvasszják. A statisztikusok pár millióról beszélnek, a mely kopás révén évenként porrá válik. Más tárgyakon szintén észrevehetjük a tetemes kopást, ha finom mérleg áll rendelkezésünkre.

Mindennap tapasztalhatjuk, hogy egyik-másik csavar, a mely eleinte olyan nehezen jár, lassanként enged merevségéből, sőt idővel lötyögni kezd. A tolltartó szár, a melybe annyi meg annyi tollat teszünk, idővel szintén megkopik. lyukak támadnak rajta s utódjáról kell gondoskodnunk. Az ékszersék, a gyűrűk, órálcukok és órátokek kopása mindenki előtt ismeretes. Ha már a szét, kényes banásmód végeredményében szintén tetemes kopásra vezet, milyennek kell a kopásnak lenni ott, a hol nagy tömegek és sűrűn érintkeznek egymással.

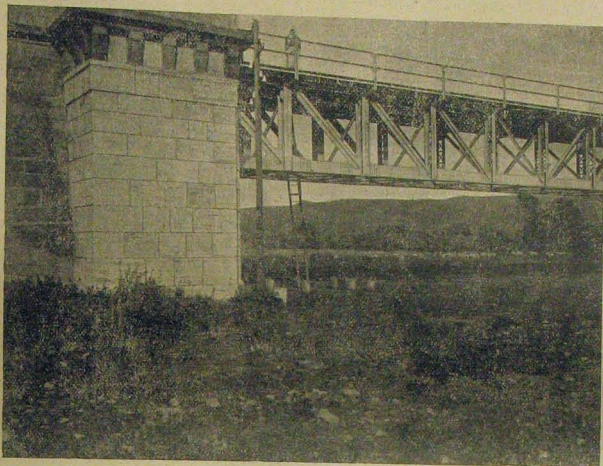
A legesattanóbb példát erre néve a vasúti sínek szolgáltatják. Belgiumban erre néve egyenesen kísérleteket tettek és kísérletekkel bebizonyították, hogy valahányszor egy rendes hosszúságú vonat egyszer végig halad a síneken, egy földrajzi mérföldnyi közön mindannyiszor egy kilogramm vas kopik el. Mai napig azonban, mikor a föld színén legalább is 60,000 mérföldnyi sínhalózat van és mikor bízást fel lehet tenni, hogy naponként tíz vonat közlekedik minden pályán, a kopás okozta veszteség naponként a föld kerekéjének körülbelül 6000 métermáza, tehát egy év alatt 2 190,000 métermáza, vagyis több, mint az évi vastermelés egy százaléka.

Es vajjon hová tűnik el e rengeteg vas mennyiség. Mint tisztá vas porszemekékből száll fel a levegőbe s oldható vasók alakjában kerül vissza a földre. A hasznosabb vasat nem éri az a sors, a mely a nemes fémek sajátja, hogy még porukban is nemes, mással nem vegyült alakban kerüljenek vissza az anyaföldre.

Mint hogy minden használt tárgy kopik és minden kopásnak porpazarodás a vége, nagyon természetes, hogy az a kis porszemcske, a melyet lefeljebb akkor látunk, a mikor alkalmas módon, mondjuk a kulcslyukon át a napfény megvilágítja, hogy ez a porszemcske aranyat, ezüstöt, vasat, egyszerűen minden elemet, a mely a földből előkerült, tartalmaz.

A mit mi pornak nevezünk, az legalább is annyi elemet tartalmaz, mint maga a föld, a melynek a parányi részecskéje. Más lapra tartozik azután, hogy ki lehet-e mutatni az aranyat, ezüstöt stb. a porszemcskéken. Egyes elemeket ki lehet mutatni, másokat nem. Az arzen például elég ritka elem és mégis be lehet bizonyítani, hogy a legtöbb tárgy, a mely bennünket környéke, annyi mennyiségben arzént tartalmaz.

Viasszátve a kopásra, egy folyamatot látunk benne, a mely lassan, de folytonosan összekeveri azt, a mit a természeti erők s segítségével az ember szétválasztottak. Az anyagoknak kopás okozta elosztása és összekeverése annyira hathatós és finom, hogy az ő révén akármelyik test kisiklik hatalmuk köréből. A kopás szakadatlanul

A branyicskai hídfő. (A hol a létra látható, ott volt elhelyezve a dinamit-töltény.)

Dinamit-merénylet a branyicskai vasuti hid ellen.

vesztéseket okoz az emberiségnek, a melynek pótlására folyton-folyvást turkálni kell a föld kérget. A mi egyszer a por birodalmába jutott, azt többé vissza nem kapjuk sem mi, sem utódaink.

KÉPEINKHEZ.

Merénylet a branyicskai hid ellen.

Már megemlékeztünk lapunkban arról a vakmerő dinamitmerényletről, melyet a branyicskai vasuti hid ellen követtek el és mely csak véletlen szerencse folytán végződött nagyobb katasztrófa nélkül. Erről a nagyszabású merényletről néhány a helyszínén főlvevett képet mutatunk be olvasóinknak.

HIREK.

Az antalóczi eset lefolyása. A lapunk múlt számában «Egy járőr lefegyverzése» cím alatt megjelent közleménnyel kapcsolatban az eset lefolyását a következőkben ismertetjük: Nagy János csendőr és Kereső András próbacsendőrből állott, szerednyeai őrsbeli járőr, rendes szolgálatban, augusztus 4-én délután 5 órakor, szabályszerű állapotban Antalócz községbe érkezett, hol a bíró házába térve az előzőleg Horlyó községben teljesített nyomozás eredményét írásba foglalta és onnan

este kilencz óra után, étkezés és pihenés végett a korcsmával egy fedél alatt levő községházához ment. A korcsmában egy 20—25 főből álló férfi társaság mulatott, kik a záróra eltelte és a korcsmáros ismételt felszólítása után sem voltak hajlandók a korcsmából távozni, a járőr felhívására azonban valamennyien szó nélkül elhagyták az ivóhelyiséget és kisebb csoportokba verődve, különböző irányban eltávoztak. A járőr ezek után vacsorához látott, de alig hogy leszereltek, kívülről éktelen lármá hallatszott, minek okát megtudandó, a járőr csakhamar felszerelt és az utcára ment, hol jobbról-balról békésen viselkedő egyéneket talált, 10—12 lépést haladva azonban a három Kludzik fivérből állott lármázó és az út közepén álló csoporthoz ért, kiket Nagy csendőr, vállazott fegyverrel, csendre intett. E pillanatban, a lármázók valamelyikének egy kiáltására, a járőr mindkét tagját, még mielőtt védelmi állásba helyezkedhettek volna, a mögöttük elmaradt egyének, mintegy 15—20-an hátulról megrohanták, karjaikat lefogták, kardjukat elvették. Az így keletkezett és a járőr által fegyverük megtartásáért folytatott dulakodásban a tulsulyban levő támadó tömeggel szemben a járőr fegyverét használni nem tudta, miért is csupán arra szorítkozott, hogy a közelben levő bíró házába bejuthasson s midőn annak már bejárataához el is jutottak, Kludzik Kereső próbacsendőrt karddal úgy vágta fejbe, hogy annak homlokáról egy öt cm. átmérőjű hus és csont lehasadt. A próba csendőr e pillanatban, mintán az őt addig hátulról fogva tartott, de a vágás elől, Kludzik figyelmeztetésére, meghátrált egyén karjai közül kiszabadult, a szabadbá vált fegyverével a tömegbe lőtt. A lövés Kludzik Györgyöt, Kereső próba

csendőr támadóját, és Polacek Sándor ungvári lakos bádögost érte és mindkettőt a kulcsesont, lapoczká és gerince között sulyosan megsebesítette. A lövés után a támadók szétfutottak, a járőr pedig vértől elborítva a bírói lakba ment, hol Nagy csendőr, kinek arca és jobb keze volt megsebesítve, szenvedett sérülése és kardjuktól történt megfosztásuk felett töprengeni kezdett. A próba csendőr Nagy csendőr a támadók elfogására és a kardok visszaszerzésére buzdította, amit Nagy csendőr lát-szolgálat helyeselt és a sulyosabban sérült próbacsendőr előre is küldte. Alig ért azonban a próbacsendőr az elő-szóra aajtájába, ő lefegyvereztetése feletti szegyenérzeté-ben saját fegyverével szájába lőtt és 2—3 percnyi ver-gődés után meghalt.

Elfogott rablógylók. A lapunk folyó évi július 28-iki számában ismertetett csongrádi rablógylókasság tetteit a Hambach Ernő járásrörmester, csongrádi já-rásparancsnok vezetése alatt állott járőr, Dömötör Lajos és 17 társa személyében kiderítette és egy fejsze, egy balta, két vasúlló és 500 kor. 10 fillér készpénzzel és az elrabolt pénzből szerzett négy lóval együtt kőreke-ritette. A beismerésben levő tettesek, kik közül a meg-gyilkolt Szántai Sándor éjjeli őrt, Farkas Sándor, idb. Dömötör György, Igri József és Igri János üttették a-gyon, a szegedi kir. törvényszéknek átadtak.

Gylókasság. Debreczen határában a hajdusámsóni út mentén, augusztus 9-én éjjel ismeretlen tettesek, egy ugyancsak ismeretlen — külsejéről marhahajcsárnak látszó — egyén nyakát elvágta s a hullát az út mel-letti tarlóra dobta. A tetteseket Anik János járásrörmester, debreczeni járásparancsnok hetedmagával nyomozza.

Egy csendőr megtámadtatása. Fincza János rátóti őrsbeli csendőr augusztus 4-én éjjel, szolgálaton kívül Gosztony községben Páfi Ignác, Páfi János és Pasch József, gosztonyi lakosok, orozva megtámadták, kardját elvették s azzal mindkét kezefejét, jobb vállát, hátát és fejét összeragdalva, életveszélyesen megsebesítették. Fincza csendőr a körmendi közkörházba szállítottatott. A tettesek a csendőrség által elfogattak.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az elefánt pusztulása. A déli világ ormányos óriása, az elefánt, úgy látszik, kipusztulóban van. Szakértők becslése szerint egyedül billentyűs gyártásához évenként ötven ezer elefánt agyara szükséges. Ebből az óriási arányú fogyasztásból azt következtetik, hogy az elefántok végkép elpusztulnak, s máris több tengerentúli állam ké-szül az elefántvadászat korlátozására. Etiópiában a va-dászat, vagy inkább a pusztítás korlátlanul folyik, ott még nem tördök senki az elefánttal. Kongó-allamban uja-ban kísérletet tesznek befogott fiatal elefánt szelidítésé-vel, abból a célból, hogy belőle háziállatot neveljenek. A kísérletet haszonnyoloz elefánttal kezdték meg s ezek igen szelídek, tanulékonynak és engedelmesnek bizonyul-tak. E kísérlet eddig elég jól sikerült s talán az elefánt a tenyésztés folytán mégsem jut a bölény sorárá.

A sükettség gyógyítása. Egy angol orvosi újság je-lenti, hogy dr. Hearth londoni kórházi orvos olyan ope-rációt fedezett fel, a mely a legtöbb esetben meggyó-gyítja a süketeket. Az új fajta műtétet legelőször egy idősebb aszszonyon hajtották végre, a ki már egy évnél hosszabb idő óta volt süket. A műtét, a mely nem járt a dobhartás szétrencoolásával, vagy az arcz élektelenisé-vel, igen jól sikerült. A liverpooli fülkórház orvosa kísér-

leteztek az új gyógymóddal, a mely több száz esetben be is vált. Az illető újság kijelenti, hogy az operáció a legtöbb esetben sikeresnek bizonyult s hogy ez a halló-képességet vissza adta, ha csak a süketiség nem volt vá-lami nagyon régi keletű.

PÁLYÁZATUNK EREDMÉNYE.

Lapunk folyó évi 12. számában közzétett I. pályázat szerint kívántott a csendőrségi nyomozó szolgálat teréről egy oly mulattatva oktató dolgozat (elbeszélés), mely a fennálló törvények és szabályok keretei között mozogva, részletesen kifejti azt, hogy egy adott bün-esetben mi módon derítették ki és fogatott el a tettes (vagy tettesek)? A dolgozatnak minden esetre az a tanul-szolgálat kellett hogy legyen, hogy a bün nem marad bün-tenetlenül. Az eset lehet akár valóban megtörtént, akár képzelt.

Beérkezett összesen 13 elbeszélés:

1. *A kísértet.* Jelige: Előre.
2. *A szarkafészék.* Jelige: E. T. U.
3. *Egy rejtélyes büntelt nyomozása.* Jelige: Az em-ber sorsa jellemében rejlik.
4. *Szereltem-e, vagy elvetemültség?* Jelige: Tisza partján halász legény vagyok én.
5. *Az unokaöccs.* Jelige: Conan Doyle.
6. *Hamis nyom, a mely mégis nyomra vezetett.* Jelige: Dunapart 96.
7. *Leszállás sikere.* (Jelige nélkül.)
8. *Elhibázott nyomozások.* (Jelige nélkül.)
9. *Czigányfurfang.* Jelige: Szentesi.
10. *A tolvajriasztó.* Jelige: Többet ésszel, mint erővel.
11. *Bizalmi személyek (besugó) megszerzése.* (A szerző neve alatt.)
12. *Az eltűnt tojáskereskedő.* (A szerző neve alatt.)
13. *B. J. járásrörmester nyomozása.*

A bíráló bizottság egyhangú ítélete szerint a pályadíj (egy íróasztal felszerelés és a cikk legmagasabb díja-zása) a „Szereltem-e, vagy elvetemültség?” című elbe-szélésnek ítélte oda. Szerzője: Hegedűs Gyula csend-őrfőhadnagy. Az elbeszélést mai számunkban közöljük.

Ezenkívül csekély változtatás után magasabb díjazás mellett közlésre alkalmasnak találtattak: „Egy rejtélyes büntelt nyomozása”; „A kísértet”; „A szarkafészék”; „Az unokaöccs”, és „A tolvajriasztó” című elbeszélések. Felkérjük ezek szerzőit, hogy velünk közölni szivesked-jenek, vajjon elbeszéléseiket a bizottság utmutatása szerint némi tekintetben megváltoztatni s azután közlés céljából rendelkezésünkre bocsátani hajlandók-e?

„Az eltűnt tojáskereskedő” s a „Bizalmi személyek (besugó) megszerzése” című elbeszélések, valamint B. J. járásrörmester nyomozása, a szerzők nevei alatt küldetvén be, a pályázatont részt nem vehettek. E dol-gozatok szerzőit, a feldolgozott tárgyi felhasználhatása céljából levelben külön fogjuk felkeresni.

A beküldött többi dolgozat közlésre alkalmasnak nem találtattott.

A szerkesztőség.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelek, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

K. S. Hogy a csendőr kerékpárt tartson és azt szolgálattal ki-vül használja, megtiltva nincs. Erre semminem engedély sem szükséges.

L. V. 1. Nem miniszteri rendelet, hanem minisztertanácsi határozat mondotta ki, hogy az igényjogosultsági igazolvány

alapján szolgálai állásra már kinevezett egyének által utólag megszerzett négy középosztályú iskolai bizonyítvány, hivatalnoki állásra jogosító igényjogosultsági igazolvány elnyerésére alapul nem fog szolgálni, vagyis a szolgából nem lehet cenzúrált hivatalnok. 3. Múlt számunkban közöltük.

T. D. örsvezető. 1. A beküldött talányokból néhányat alkalomadtán felhasználunk. 2. Mindazon tanintézetek, melyeknek elvégzése az egyévi önkéntességre jogosít.

Örs Szabás. 380 év, 10 hónap és 20 nap.

S. V. örsvezető. A fővárosban csak egy államépítészeti hivatal van, még pedig V. Akadémia-u. 12. sz. a. Van azonban ezenkívül: Az I. körzeti kerület kir. felügyelője, I. Attila-u. 23. Mindkét hivatal főnökei műszaki tanácsosok és a nagyságos cím illeti meg őket.

Örs Vízág. Újonc a katona, míg az első kiképzés alatt áll. Katona (teljesen állományú, tartalékos, szabadságolt) a besorozás napjától a katonai kötelekől való végelbocsátásig. Hadkötele a 21. évtől beázókor a 32. évig.

Öszkés F. Örlé királyi könyvkereskedésében Budapest, Dorottya-utca.

Szentesi. Az eredményt a mai számunkban megtalálja.

K. J. Ha a zenélésért díjazást is elfogad vagy gyűjt, akkor engedély kell hozzá.

B. S. csendőr. Levélből nem vehető ki, hogy az addé kinek a tőrére lett kivette. Ha a család után, akkor az megfizetendő, de a család béréből levonható.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Betűrejtvény

CS 1 $\frac{gr}{v}$ Y

Számrejtvény.

Egy férj 15 évvel idősebb nejénél, mindkettő éveinek száma összesen 85-öt tesz. Kérdés, hogy hány éves a férj és hány éves a nő?

Megfejtési határidő: 1907 aug. 26.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kisorsolva.

*

Lapunk 29. számában közölt fejtörök helyes megfejtése:

Képtalány: «Záratlan kapu a gyermek szája». — Betűrejtvény: «Pirkodny». — Számrejtvény: «1, 1, 3, 7 = 12.»

*

Helyesen megfejtették: Szekeres István őrmester és neje, Csirják János őrmester és neje, Csirják István és János. Mészáros József és Tolnai Dávid őrsvezetők, Gajner Antal, Szőke Lajos és Hajzerkus János csendőrök, Margineán Jánosné járás-őrmester neje Nagykáta, Ulmánsky őrsvezető Aga, Gergely Sándor járásőrm. és neje, Kallós András cz. őrsvezető, Kéri János csendőr Dész, hmvásárhelyi őrs.

*

A kisorsolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet Ulmánsky cz. őrsvezető-királyné Agára elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi júl. hó 14-én Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Greminger Antal, m. kir. II. sz. csendőrkerületbeli járásőrmesternek nyugdíjba helyezése alkalmából a koronás ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Rangmegváltoztatás:

az 1904. november 1-ei ranggal kinevezett: rományai lovag Czogler Gusztáv csendőrhadnagy 1. rangszáma helyett a 2. rangszámot, míg Mészáros Iván csendőrhadnagy 2. rangszáma helyett az 1. rangszámot nyeri.

Áthelyeztetett:

1907. évi augusztus hó 16-val:

Hótkón József, VII. sz. csendőrkerületbeli törzsőrmester, a II. sz. csendőrkerületbe.

Okirattal megdicsértetett:

a m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság részéről:

Pap János őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működéséért, továbbá alárendeltjeinek helyes, céltudatos vezetése és befolyásolásáért.

Előléptettek:

1907. évi augusztus hó 1-ével:

Jóna Sándor, Albert Sándor, Takács István II., Buncsi József, Kiss József IV., Reikort István, Szersa János, Kántor József, Vincz Imre, Gelencsér Ferencz, Csáder Ferencz, Artner Sándor, Kocsis József I., Pilván Imre, Tóth József III., Báltóri József, Marosi Gyula, Heselbach Antal és Monduk Béla VI. sz. csendőrkerületbeli cz. őrsvezetők, valóságos őrsvezetőkké;

az öt évi tényleges szolgálat befejezése után:

Lázár József, Kobricsa István, Mánya Antal, Zöld István, G. Biró István és Szendrei Antal, I. sz. Sztán Miklós és Farkas József, II. sz. csendőrkerületbeli csendőrök, címzetes őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

Józsa Antal, II. sz. csendőrkerületbeli törzsőrmester, 1907. évi július hó 12-én az I. osztályú,

Varga Pál, II. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmester, 1907. június hó 1-én, továbbá

Kiss János II., VI. sz. csendőrkörületbeli csendőr cz. őrsvezető, 1907. augusztus 29-én és Biczi Sándor, VI. sz. csendőrkörületbeli cz. őrsvezető, a II. osztályu katonai szolgálati jellel.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

Németh Zsigmond, Kovács Miklós, Schmelzer József, Bencsik József, Barkovics Lajos, Márkus József, Nagy János II., Magyar Imre, Mórocz Imre, Bodlak Lajos, Kovács Sándor III., Hegedűs György, Szabó János IV., Dávid János, Pál György, Tóth Miklós, Mihálka Lajos, Jankó Imre II., Szabó János VI., és Jakli Károly, VI. sz. csendőrkörületbeli csendőrök.

Jelvénypótdíj.

Rosenauer Péter, VI. sz. csendőrkörületbeli törzsermester részére, a honvédelmi miniszter úrnak július hó 22-én kelt 89436/16. sz. rendeletével, a koronás ezüst érdemkereszt után esedékes nupi 32 filléres jelvénypótdíj, folyó évi május hó 1-étől kezdve folyósított.

Névváltoztatás.

Jabuka Imre, VI. sz. csendőrkörületbeli őrsvezető, a belügyminiszter úrnak 1907. évi június hó 27-ikén kelt 69849/VI-a számú engedélye alapján, vezetéknévét „Almási”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

Berei Lajos, II. sz. csendőrkörületbeli őrsvezető, Danszki helyesen *Danczkay* Mária Erzsébettel, 1907. július hó 23-án;

Patak Dániel, VI. sz. csendőrkörületbeli csendőr cz. őrsvezető, Radics Máriaival, 1907. július 28-án, Sós-kuton;

Keresztes Lajos, VI. sz. csendőrkörületbeli őrsvezető, Szakács Margittal, 1907. augusztus hó 2-án, Bölskén.

PÁLYÁZATOK.

Egy hivatalsszolgai állás a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségénél és országos tanácsánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 300 korona, vagy természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Több nyelv ismerete előnyt nyújt. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett kérvények a muzeumok és könyvtárak főfelügyelősége és tanácsa előadójához 1907. évi szeptember hó 15-ig.

Egy irtóki állás a munkácsi járásbírósnál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a beregszászi törvényszék elnökéhez 1907. évi szeptember 2-ig.

Egy irtódtiszti állás a nagyvárad pénzügyigazgató-ságánál vagy áthelyezés folytán máshol. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Megfelelő lakpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Kezelési szakvizsga. Négy középiskolai osztály. Kérvények a nagyvárad pénzügyigazgatóságához 1907. évi szeptember hó-ig.

Egy utbiztosi állás Barsban Somogy vármegyében. Fizetés 1200 korona. Lakpénz 300 korona. Utátalány. Magyar nyelv szóban és írásban. Véglegesítés az utmesteri tanfolyam elvégzése után. Kérvények Somogy vármegye alispánjához 1907. évi szeptember hó 1-ig.

Több pénzügyőri vizgázói állás a Sátoraljaújhegyi pénzügyigazgatóság területén. Napi zsold pótlékkal 2 korona. Lakpénzszertől elhelyezés. Ruhaátalány 100 korona. Szabályszerű mellékletmények. Magyar nyelv szóban és írásban. Számolás. Nőtlenység. Kérvények a sátoraljaújhegyi pénzügyigazgatóságához 1907. évi október hó 31-ig.

Egy irtóki állás a tornai járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kassai törvényszék elnökéhez 1907. évi szeptember hó 3-ig.

Egy irtóki állás a kapuvári járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a soproni törvényszék elnökéhez 1907. évi szeptember hó 5-ig.

Egy irtóki állás a vasvári szolgabírói hivatalnál. Kezdő fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Hat havi próbaszolgálat. Vas vármegye főispánjához címzett kérvények Vas vármegye alispánjához 1907. évi szeptember hó 1-ig.

Egy fogházörmesteri állás a zilahi törvényszéki fogháznál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Lakpénz 180 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Oláh nyelv ismerete előnyt nyújt. Börtönügyi szolgálatban való jártasság. Kérvények a zilahi kir. ügyészséghez 1907. évi szeptember hó 5-ig.

Egy irtóki állás a nagykanizsai kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a nagykanizsai kir. ügyészséghez 1907. évi szeptember hó 7-ig.

Egy fogházfelügyelői állás a kaposvári törvényszéki fogháznál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a pécsi kir. főügyészséghez 1907. évi augusztus hó 30-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a rétsági járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona, vagy természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a balassagyarmati törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 29-ig.